

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 541/2015-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť Klubu cystickej fibrózy, Löfflerova 2, Košice, právne zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Šteinerom, Steiner & Associates s. r. o., Moyzesova 46, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 67/2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 67/2012 porušil základné právo Klubu cystickej fibrózy, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Klubu cystickej fibrózy priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Klubu cystickej fibrózy priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 518,76 € (slovom päťstoosemnaásť eur a sedemdesiatšesť centov), ktorú je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. Pavla Šteinera, Steiner & Associates s. r. o., Moyzesova 46, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 541/2015-9 z 3. septembra 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Klubu cystickej fibrózy, Löfflerova 2, Košice (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 67/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplynulo najmä, že:

«(...) Sťažovateľ je právnickou osobou založenou podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, občianskym združením - neziskovou organizáciou poskytujúcou všeobecne prospešné služby.

(...) K porušeniu práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Košice I dochádza v doposiaľ právoplatne neskončenom súdnom konaní, vedenom pod sp. zn. 13C/67/2012 v právnej veci žalobcu Klub cystickej fibrózy proti žalovanej [REDAKOVANÉ] o zaplatenie 7.500,83,- € s prísl. Sťažovateľ má v uvedenej právnej veci postavenie žalobcu.

Sťažovateľ v hore uvedenej právnej veci inicioval súdne konanie podaním Žaloby na vydanie platobného rozkazu, ktorá bola Okresnému súdu Košice I doručená dňa 24.02.2011. Sťažovateľ sa podaním tejto žaloby domáhal voči žalovanej predovšetkým náhrady škody spôsobenej trestným činom, za ktorý bola žalovaná právoplatne odsúdená trestným rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 02.02.2010, vydaným pod sp. zn. 4T/15/2008-432, pričom súd v tomto trestnom rozsudku sťažovateľa s jeho nárokom na náhradu spôsobenej škody odkázal na konanie vo veciach občianskoprávných.

Okresný súd Košice I na základe tejto žaloby vydal dňa 24.03.2011 platobný rozkaz so sp. zn. 15Ro/75/2011-45, ktorý bol následne doručený obidvom sporovým stranám. Dňa 28.04.2011 žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu podala proti tomuto platobnému rozkazu odpor, na základe ktorého bol tento platobný rozkaz zrušený.

Prvé ústne pojednávanie v tejto právnej veci bolo zo strany Okresného súdu Košice I nariadené až na deň 09.01.2013, teda až 21 mesiacov po tom, čo tomuto súdu bol doručený odpor proti platobnému rozkazu podaný žalovanou. V uvedenom období súd v tejto právnej veci nevykonal žiadne procesné úkony smerujúce k rozhodnutiu vo veci samej.

V doterajšom priebehu tohto súdneho konania bolo nariadených 8 termínov pojednávaní, na ktorých však nedošlo k vyhláseniu rozhodnutia vo veci samej a všetky tieto pojednávania boli odročené na neskorší termín(...)

(...) k prejednávaniu a rozhodnutiu v tejto právnej veci nedošlo z toho dôvodu, že žalovaná sa opakovane nedostavila na nariadené pojednávania, pričom svoju neprítomnosť opakovane ospravedľňovala svojou dočasnou pracovnou neschopnosťou. Avšak ani v jednom prípade jej ospravedlnenie neobsahovalo vyjadrenie ošetrujúceho lekára o tom, že jej zdravotný stav neumožňuje účasť na nariadenom pojednávaní, ktoré v zmysle ustanovenia § 119 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku musí byť nevyhnutnou súčasťou návrhu na odročenie pojednávania.

Sťažovateľ na túto skutočnosť upozornil konajúci súd písomným podaním zo dňa 08.07.2013 a požadoval čo najskoršie nariadenie nového termínu pojednávania. V tomto písomnom podaní zároveň sťažovateľ konajúcemu súdu, aby ten zväzil procesný postup podľa ustanovenia § 52 Občianskeho súdneho poriadku (predvedenie žalovanej) alebo podľa ustanovenia § 53 Občianskeho súdneho poriadku (uloženie poriadkovej pokuty), a to v súlade s poučením uvedeným na písomnom vyhotovení predvolania na pojednávanie.

Taktiež po pojednávaní, na ktorom mala byť žalovaná vypočutá ohľadom svojich osobných a majetkových pomerov (po pojednávaní nariadenom na deň 11.04.2014) sťažovateľ predložil konajúcemu súdu písomný návrh, aby tento súd uložil žalovanej povinnosť písomne sa vyjadriť k otázkam týkajúcim sa jej osobných a majetkových pomerov. Okresný súd Košice I žalovanú na splnenie tejto povinnosti skutočne písomne vyzval, avšak žalovaná si túto povinnosť v stanovenej lehote nespĺnila. Konajúci súd v tejto súvislosti neprijal žiadne ďalšie opatrenia a nasledujúce pojednávanie v tejto právnej veci odročil na neurčito.

Dňa 17.07.2014 sťažovateľ podal predsedovi Okresného súdu Košice I sťažnosť na postup súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/67/2012, v ktorej namietal všetky skutočnosti uvedené v tejto časti ústavnej sťažnosti. Predseda Okresného súdu Košice I však o tejto sťažnosti do dnešného dňa nerozhodol. (...)

Ako už bolo uvedené v predchádzajúcej časti tejto ústavnej sťažnosti, sťažovateľ sa podaním žaloby na Okresný súd Košice I domáhal predovšetkým náhrady škody spôsobenej trestným činom, za ktorý bola žalovaná právoplatne odsúdená trestným rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 02.02.2010, vydaným pod sp. zn. 4T/15/2008-432, pričom súd v tomto trestnom rozsudku sťažovateľa s jeho nárokom na náhradu spôsobenej škody odkázal na konanie vo veciach občianskoprávných. Sťažovateľ sa zároveň touto žalobou voči žalovanej domáhal náhrady škody spôsobenej porušením zmluvnej povinnosti žalovanej, za ktoré bola sťažovateľovi zo strany správcu dane opakovane uložená peňažná pokuta.

Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že v trestnom konaní, ktoré predchádzalo podaniu civilnej žaloby v právnej veci 13C/67/2012 bola výška škody spôsobenej sťažovateľovi ustálená znaleckým posudkom, pričom trestný súd v tejto súvislosti uznal p. [REDAKOVANÉ] vinnou zo spáchania trestného činu sprenevery podľa ustanovenia § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Sťažovateľ taktiež v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že škoda je v zmysle platnej právnej úpravy jedným zo znakov objektívnej stránky tohto trestného činu.

(...) Sťažovateľ na tomto mieste taktiež uvádza, že p. [REDAKOVANÉ] počas súdneho konania v právnej veci 13C/67/2012 uznala oprávnenosť nárokov sťažovateľa a v súlade

s ustanovením § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku navrhla konajúcemu súdu, aby ten určil, že peňažné plnenie sa v tejto právnej veci môže vykonať v splátkach. Okresnému súdu Košice I teda v tejto súvislosti zostáva zistiť osobné a majetkové pomery účastníkov, teda či na priznanie výhody platenia peňažného plnenia v splátkach sú v tomto prípade dané dôvody.

Z uvedených skutočností podľa názoru sťažovateľa teda vyplýva záver, že v právnej veci vedenej pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 13C/67/2012 nejde o nejako zvlášť zložitú vec, ktorá by vyžadovala náročnejšie právne posúdenie zo strany konajúceho súdu.

(...) sťažovateľ má jednoznačne za to, že z jeho strany žiadne prietahy v súdnom konaní v právnej veci 13C/67/2012 neboli spôsobené.

Zástupca sťažovateľa a právny zástupca sťažovateľa sa riadne zúčastnili všetkých pojednávaní, ktoré v tejto právnej veci nariadil konajúci súd, pričom ani raz nedošlo k odročeniu pojednávania z dôvodov na strane sťažovateľa. Sťažovateľ riadne reagoval na každú výzvu konajúceho súdu a zároveň si riadne plnil všetky povinnosti, ktoré mu súdom boli uložené.

Sťažovateľ dokonca opakovane upozorňoval konajúci súd na okolnosti vytykané touto ústavnou sťažnosťou a navrhoval konajúcemu súdu, aby ten využil svoje procesné možnosti zakotvené v Občianskom súdnom poriadku na urýchlenie rozhodnutia vo veci samej. Okresný súd Košice I však na tieto návrhy sťažovateľa nereflektoval.

(...) sťažovateľ sa domnieva, že k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy SR došlo v dôsledku správania protistrany (p. ██████████ - žalovanej) v súdnom konaní vedenom pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 13C/67/2012. Žalovaná sa v tejto právnej veci úmyselne a bez dostatočného ospravedlnenia vyhýba nariadeným pojednávaniam, čím mári riadny priebeh tohto súdneho konania. Okresný súd Košice I však takéto správanie žalovanej opakovane toleruje, pričom v doterajšom priebehu súdneho konania nevyužil žiadny z procesných prostriedkov na zabezpečenie riadneho priebehu súdneho konania v zmysle platného znenia Občianskeho súdneho poriadku.

Sťažovateľ má za to, že v prípade, ak by Okresný súd Košice I využil aspoň niektorý z procesných prostriedkov na zabezpečenie účasti žalovanej na pojednávaní (napr. predvedenie alebo uloženie poriadkovej pokuty), tak v tejto právnej veci už skôr mohlo byť

vyhlásené rozhodnutie vo veci samej, čo by nepochybne prispelo k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa.

Žalovaná v predmetnom súdnom konaní taktiež ani v jednom prípade nepredložila konajúcemu súdu spolu s ospravedlnením jej neúčasti na pojednávaní ani vyjadrenie ošetrojúceho lekára podľa ustanovenia § 119 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Súd však aj napriek uvedenému nedostatku jej neúčasti na nariadenom pojednávaní ospravedlnil.

(...) sťažovateľ sa domáha primeraného finančného zadosťučinenia za porušovateľom spôsobenú morálnu, ako aj finančnú ujmu. Sťažovateľom uplatnený rozsah zadosťučinenia predstavuje sumu 10.000,- € (slovom: desaťtisíc EUR) a sťažovateľ má zo to, že je plne odôvodnený.

V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že škoda, ktorej náhrady sa v predmetnom súdnom konaní domáha mu bola spôsobená trestným činom ešte v roku 2006 a do dnešného dňa nedošlo k uspokojeniu tohto nároku sťažovateľa, pričom sťažovateľ si riadne uplatnil všetky dostupné právne možnosti na jeho uspokojenie. Od vzniku škody takto do dnešného dňa uplynulo viac ako 8 rokov, počas ktorých sa sťažovateľ márne snaží o nápravu vzniknutého protiprávneho stavu.

Sťažovateľ ďalej na tomto mieste poukazuje na skutočnosť, že je neziskovou organizáciou vykonávajúcou všeobecne prospešné služby, ktorá nevykonáva žiadnu podnikateľskú činnosť a jedinými zdrojmi jeho príjmov sú dary a zbierky, z ktorých následne financuje svoju činnosť.

Sťažovateľovi predmetné finančné prostriedky chýbali a aj naďalej chýbajú, pričom v dôsledku vzniknutej situácie bol nútený obmedziť svoju činnosť pri poskytovaní pomoci a podpory osobám trpiacim cystickou fibrózou. K uvedenému stavu prispelo aj dlhoročné súdne konanie vedené pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 13C/67/2012, ktoré do dnešného dňa nebolo ukončené, čím sa stále nepodarilo u sťažovateľa odstrániť stav jeho právnej neistoty. (...)

Na základe vyššie uvedeného má sťažovateľ za to, že Okresný súd Košice I svojim postupom v právnej veci vedenej pod sp. zn. 13C/67/2012 porušil jeho ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

(...) Keďže o ochrane práv sťažovateľa iný súd nerozhoduje, sťažovateľ navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky(...) vo veci samej vydal tento nález:

1. Právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom Okresného súdu Košice I porušené.

2. Okresnému súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/67/2012 sa prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- €, ktoré je Okresný súd Košice I povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 340,90,- € do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu, a to priamo na účet právneho zástupcu sťažovateľa(...))»

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom, listom sp. zn. 1SprV/328/2015 z 15. októbra 2015 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu zo 4. novembra 2015.

2.1 Predseda okresného súdu popísal chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodal tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Toho času je vec právoplatne skončená.

Po právnej ani po skutkovej stránke vec nebola zložitá. Súd nemohol vo veci konať a rozhodnúť od 30.10.2012 do 18.9.2013 a od 9.10.2013 do 31.10.2014, pre pracovnú neschopnosť žalovanej deklarovanej lekárskeho potvrdením.

Zo strany súdu k žiadnym zbytočným prietahom vo veci nedošlo, preto hodnotím sťažnosť Klubu cystickej fibrózy ako nedôvodnú. (...)

Oznamujem Vám, že netrvám na verejnom pojednávaní o predmetnej sťažnosti.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľa v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedu okresného súdu zaujal toto stanovisko:

«(...) oznamujeme, že netrváme na ústnom pojednávaní ústavného súdu.

K vyjadreniu predsedu Okresného súdu Košice I zo dňa 15.10.2015 uvádzame nasledovné:

Súdne konanie trvalo takmer štyri roky, nakoľko Návrh na začatie konania bol na súde podávaný dňa 24.02.2011 a vec bola právoplatne ukončená až Rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 31.10.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 01.01.2015. Podľa názoru sťažovateľa toto súdne konanie, vzhľadom na pomerne nízku zložitost' právnej veci, trvalo neprimerane dlho. Sťažovateľ má za to, že konanie súdu po vydaní Platobného rozkazu zo dňa 24.03.2011 nedostatočné, nakoľko do vytýčenia prvého pojednávania v tejto právnej veci prešiel viac ako jeden rok. Prvé pojednávanie sa nakoniec konalo až 09.01.2013, t.j. takmer dva roky od podania návrhu na začatie konania.

V priebehu celého súdneho konania bolo vytýčených deväť súdnych pojednávanií, pričom až šesť z nich bolo odročených z dôvodu práceneschopnosti žalovanej, hoci ospravedlnenia žalovanej neobsahovali vyjadrenia ošetrojúceho lekára, že jej zdravotný stav neumožňuje účasť na týchto nariadených pojednávaniach. Žalovaná sa v tejto právnej veci úmyselne a bez dostačujúceho ospravedlnenia vyhýbala nariadeným pojednávaniam a sťažovateľ má za to, že konajúci súd umožnil naťahovanie celého súdneho konania nakoľko opakovane toleroval žalovanej jej neospravedlnenú účasť a nevyužil žiaden z procesných prostriedkov, ktoré umožňuje Občiansky súdny poriadok na zabezpečenie riadneho súdneho konania.

V súlade s uvedeným sťažovateľ považuje svoju ústavnú sťažnosť za dôvodnú, nakoľko v súdnom konaní dochádzalo k porušeniu jeho ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, zaručeného Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd. (...)»

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 13 C 67/2012:

Dňa 24. februára 2011 podal sťažovateľ na okresnom súde proti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporkyňa“) návrh na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie sumy 7 500,83 € s príslušenstvom. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 15 Ro 75/2011 a na rozhodnutie bola pridelená súdnej tajomníčke [REDAKOVANÉ].

Dňa 25. februára 2011 bolo okresnému súdu predložené doplnenie sťažovateľovho návrhu.

Dňa 24. marca 2011 súd rozhodol platobným rozkazom č. k. 15 Ro 75/2011-45.

Dňa 28. apríla 2011 podala odporkyňa proti platobnému rozkazu sp. zn. 15 Ro 75/2011 odpor.

Dňa 20. mája 2011 okresný súd odoslal sťažovateľovi podaný odpor. V ten istý deň okresný súd uložil odporkyňi zaplatiť za podaný odpor súdny poplatok.

Dňa 15. júla 2011 bol okresnému súdu doručený návrh odporkyne na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 30. marca 2012 bola vec prevedená do oddelenia Občianskoprávne vecí pod sp. zn. 13 C 67/2012 a pridelená na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. Blažene Szpyrcovej.

Dňa 30. apríla 2012 okresný súd vyzval odporkyňu na dokladovanie jej pomerov na účely rozhodnutia o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 1. júna 2012 bolo okresnému súdu predložené tlačivo odporkyne na dokladovanie jej pomerov.

Dňa 15. augusta 2012 okresný súd požiadal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves a Okresný dopravný inšpektorát Gelnica o zaslanie správy o odporkyňi.

Dňa 31. augusta 2012, 3. septembra 2012 a 10. septembra 2012 bola okresnému súdu doručená správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves.

Dňa 26. septembra 2012 bola okresnému súdu doručená správa Okresného dopravného inšpektorátu Gelnica.

Dňa 19. októbra 2012 okresný súd uznesením č. k. 13 C 67/2012-77 priznal odporkyňu oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 23. októbra 2012 podal sťažovateľ sťažnosť na postup (na priet'ahy) súdu.

Dňa 30. októbra 2012 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 9. január 2013.

Dňa 9. januára 2013 odporkyňa požiadala o odročenie pojednávania z dôvodu dočasnej práceneschopnosti. O odročení pojednávania bol právny zástupca sťažovateľa telefonicky upovedomený. Okresný súd odročil pojednávanie na 3. máj 2013.

Dňa 2. mája 2013 odporkyňa požiadala o odročenie pojednávania z dôvodu práceneschopnosti.

Dňa 3. mája 2013 okresný súd upovedomil sťažovateľa o odročení pojednávania z dôvodu práceneschopnosti odporkyne. V ten istý deň bolo pojednávanie odročené na 18. september 2013.

Dňa 18. septembra 2013 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 9. október 2013 z dôvodu návrhu odporkyne na mimosúdne urovnanie sporu.

Dňa 9. októbra 2013 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 15. január 2014 na účely doplnenia dokazovania.

Dňa 21. októbra 2013 okresný súd požiadal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves a Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Spišská Nová Ves o oznámenie relevantných skutočností týkajúcich sa odporkyne.

Dňa 30. októbra 2013 Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Spišská Nová Ves okresnému súdu oznámilo, že nemôže na žiadosť okresného súdu o zistenie príjmu manžela odporkyne odpovedať z dôvodu neuvedenia dátumu jeho narodenia.

Dňa 31. októbra 2013 okresný súd požiadal odporkyňu o oznámenie dátumu narodenia a zamestnávateľa jej manžela.

Dňa 4. novembra 2013 bolo okresnému súdu Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Spišská Nová Ves oznámené, že manžel odporkyne nie je jeho zamestnancom.

Dňa 5. novembra 2013 bola okresnému súdu doručená odpoveď Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves.

Dňa 25. novembra 2013 okresný súd požiadal odporkyňu o oznámenie požadovaných údajov o jej manželovi.

Dňa 9. decembra 2013 boli okresnému súdu doručené údaje o manželovi odporkyne. V ten istý deň okresný súd požiadal Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Košice o oznámenie požadovaných údajov o príjme jej manžela.

Dňa 15. januára 2014 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo z dôvodu dočasnej práceneschopnosti odporkyne odročené na 11. apríl 2014.

Dňa 11. apríla 2014 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo z dôvodu dočasnej práceneschopnosti odporkyne odročené na 20. jún 2014.

Dňa 15. apríla 2014 bolo okresnému súdu predložené vyjadrenie sťažovateľa, v ktorom navrhol uložiť odporkyňi „*povinnosť písomne sa vyjadriť k otázkam týkajúcich sa jej osobných a majetkových pomerov, ktorých zodpovedanie zo strany žalovanej konajúci súd považuje za potrebné*“.

Dňa 24. apríla 2014 okresný súd vyzval odporkyňu na zdokladovanie svojich osobných, finančných a majetkových pomerov.

Dňa 19. júna 2014 odporkyňa ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na 20. jún 2014 z dôvodu dočasnej práceneschopnosti.

Dňa 20. júna 2014 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo z dôvodu dočasnej práceneschopnosti odporkyne odročené na 16. júl 2014.

Dňa 15. júla 2014 odporkyňa ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní z dôvodu dočasnej práceneschopnosti.

Dňa 16. júla 2014 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo na účely vyžiadania správy o zdravotnom stave odporkyne od jej ošetrujúcej lekárky odročené na neurčito.

Dňa 17. júla 2014 podal sťažovateľ sťažnosť na postup okresného súdu.

Dňa 4. augusta 2014 okresný súd vyžiadal od ošetrujúcej lekárky odporkyne zaslanie písomnej správy o jej zdravotnom stave.

Dňa 8. septembra 2014 bola okresnému súdu doručená lekárska správa ošetrujúcej lekárky odporkyne, v ktorej uviedla, že odporkyňa je od 1. septembra 2014 práceschopná.

Dňa 9. septembra 2014 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 31. október 2014.

Dňa 30. októbra 2014 boli súdu doručené požadované doklady odporkyne.

Dňa 31. októbra 2014 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok č. k. 13 C 67/2012-191, ktorým okresný súd zaviazal odporkyňu zaplatiť

sťažovateľovi sumu 7 500,83 € s 9 % ročným úrokom z omeškania od 15. decembra 2010 do zaplatenia.

Dňa 28. novembra 2014 bola predložená žiadosť zákonnej sudkyne o predĺženie lehoty na písomné vyhotovenie rozhodnutia, a to z dôvodu „*preťažnosti*“ a „*rehabilitačného pobytu*“. V ten istý deň bola táto lehota predĺžená.

Dňa 1. januára 2015 nadobudol rozsudok č. k. 13 C 67/2012-191 právoplatnosť.

Dňa 6. januára 2015 nadobudol rozsudok č. k. 13 C 67/2012-191 vykonateľnosť.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o náhradu škody vedenom pod sp. zn. 13 C 67/2012 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého konania je náhrada škody, t. j. vec, ktorej povaha si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (mutatis mutandis I. ÚS 145/03, I. ÚS 19/00 a iné).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v napadnutom konaní nebolo ani po skutkovej stránke, ale ani po právnej stránke zložitú.

Preskúmanú vec možno teda považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom. Naopak, ako to z chronológie úkonov vykonaných v danej veci vyplýva, dĺžka napadnutého konania bola vyvolaná aj správaním odporkyne, ktorá bola nesúčinnosťná a na pojednávaniach sa v podstate nezúčastňovala, hoci svoju neúčasť na nariadených pojednávaniach spravidla ospravedlnila.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a predovšetkým poukazuje na to, že občianske súdne konanie o náhradu škody, ktoré trvalo tak dlho, ako je to v danej veci (3,5 rokov), možno už len na základe posúdenia tohto neprimeraného obdobia považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

Zo súvisiaceho spisu okresného súdu vyplýva, že okresný súd bol v preskúmvanej veci aj nečinný, konkrétne od 15. júla 2011 do 30. apríla 2012 (deväť mesiacov), a neskôr postup súdu v namietanom konaní vykazuje minimálne také dlhé obdobie neefektívnej činnosti, keď vo veci síce nariadil deväť pojednávaní, ale vo väčšine prípadov toleroval ospravedlnenie odporkyne bez toho, že by včas pristúpil k požiadaniu ošetrujúceho lekára odporkyne o vyjadrenie podľa § 119 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Uvedená nečinnosť, resp. neefektívna činnosť okresného súdu vzhľadom na povahu veci (náhrada škody) nie je ospravedlniteľná, pretože počas viac ako poldruha roka súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným

účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Ústava pritom v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že 31. októbra 2014 okresný súd vo veci vyhlásil rozsudok č. k. 13 C 67/2012-19, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 €, pretože *„sťažovateľovi predmetné finančné prostriedky chýbali a aj naďalej chýbajú, pričom v dôsledku vzniknutej situácie bol nútený obmedziť svoju činnosť pri poskytovaní pomoci a podpory osobám trpiacim cystickou fibrózou“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, vzhľadom aj na povahu veci a skutočnosť, že napadnuté konanie bolo už právoplatne skončené, považuje za primerané vo výške 1 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 27. augusta 2014, spísanie ústavnej sťažnosti zo 4. septembra 2014 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu zo 4. novembra 2015). Za dva úkony vykonané v roku 2014 patrí odmena v sume dvakrát po 134 € a režijný paušál dvakrát po 8,04 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2015 patrí odmena v sume 139,83 € a režijný paušál 8,39 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 432,30 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 86,46 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 518,76 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2015